

Vergaderjaar 2021–2022

32 793

Preventief gezondheidsbeleid

Nr. 633

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 30 augustus 2022

Met deze brief deel ik het advies van de Gezondheidsraad¹ over het aantal doses bij vaccinatie tegen humaan papillomavirus (HPV) evenals mijn beleidsreactie hierop. Daarnaast geef ik een update over de stand van zaken van de aanvullende HPV-campagne voor jongvolwassenen. Ten slotte maak ik van de gelegenheid gebruik om uw Kamer te informeren over de keuzes, die zijn gemaakt rondom het HPV-vaccin en de doelstelling voor de HPV-vaccinatiegraad, conform toezeggingen aan de leden Rudmer Heerema (VVD) en Sloopweg (CDA) tijdens het commissiedebat medische preventie, verslavingszorg en drugspreventie (d.d. 7 juni 2022) (Kamerstukken 32 793 en 24 077, nr. 612).

Achtergrond

In juni 2019 heeft de Gezondheidsraad een advies uitgebracht over de HPV-vaccinatie.² Mijn ambtsvoorganger heeft dit advies overgenomen.³ Conform het advies is per januari 2022 de uitbreiding van de HPV-vaccinatie onder 18 jaar gestart. Dit betekent dat sinds dit voorjaar naast meisjes ook jongens worden gevaccineerd en dat de vaccinatieleeftijd is verlaagd naar het jaar dat het kind 10 wordt. Daarnaast vindt er – verspreid over twee jaar – een grootschalige inhaalcampagne voor meisjes en jongens tot 18 jaar plaats. In ditzelfde advies heeft de commissie meegegeven dat ook jongvolwassenen van 18 tot en met 26 jaar de gelegenheid moeten krijgen om de HPV-vaccinatie in te halen.

Advies Gezondheidsraad

Vanwege nieuwe beschikbare informatie en de naderende start van de aanvullende HPV-campagne voor jongvolwassenen, heb ik de Gezond-

¹ Zie bijlage.

² Bijlage bij Kamerstuk 32 793, nr. 392.

³ Kamerstuk 32 793, nr. 446.

heidsraad om een (spoed-)advies gevraagd over de mogelijkheid om bij vaccinatie tegen HPV het aantal doses te verminderen. Aanleiding daartoe zijn recente adviezen van het Engelse *Joint Committee on Vaccination and Immunisation* en de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO).⁴ ⁵ Voor mensen jonger dan 15 jaar bestaat de HPV-vaccinatie reeks momenteel uit 2 doses, voor mensen van 15 jaar en ouder uit 3 doses. De Gezondheidsraad adviseert om bij vaccinatie tegen HPV van mensen van 15 jaar en ouder over te gaan van 3 naar 2 doses. De commissie concludeert op basis van aanvullende gegevens dat het effect van vaccinatie met 2 doses voldoende robuust en overtuigend is om tot deze vermindering te adviseren. Voor mensen jonger dan 15 jaar blijft het aantal doses ongewijzigd: de commissie adviseert op basis van de tot nog toe beschikbare gegevens om vast te houden aan 2 doses. Daarmee is het advies dus om voor alle leeftijden 2 doses aan te houden.

Beleidsreactie

Ik ben de Gezondheidsraad erkentelijk voor dit spoedadvies en neem dit advies over. Voor mensen ouder dan 15 jaar zal 1 dosis minder worden gegeven. Concreet betekent dit dat voor de aanvullende HPV-campagne voor jongvolwassenen, de doelgroep zal worden gevaccineerd met 2 doses in plaats van 3 doses. De volgende paragraaf licht de stand van zaken op deze campagne toe.

Zoals eerder gedeeld, loopt er op dit moment – verspreid over 2022 en 2023 – een inhaalcampagne tot 18 jaar. Mensen onder de 15 jaar blijven conform het advies van de Gezondheidsraad gevaccineerd worden volgens een 2 doseschema. Voor mensen tussen de 15 en 18 jaar ligt dat anders: deze groep zou conform het advies van de Gezondheidsraad gevaccineerd moeten worden volgens een 2 doseschema in plaats van 3 doseschema. Omdat de inhaalcampagne al is gestart, vraag ik het RIVM om samen met de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) en andere betrokkenen met een voorstel te komen over wanneer het een verstandig moment is om over te gaan van 3 naar 2 doses. Het streven hierbij is om dit zo spoedig als in de praktijk haalbaar om te zetten.

Aanvullende HPV-vaccinatiecampagne voor jongvolwassenen

Conform het advies van de Gezondheidsraad in 2019 wordt er momenteel gewerkt aan een aanvullende HPV-campagne voor jongvolwassenen. Het gaat hierbij om vrouwen, die eerder niet zijn ingegaan op uitnodigingen om zich (volledig) te laten vaccineren, en om mannen, die eerder niet in aanmerking kwamen voor de HPV-vaccinatie. Over de voortgang hiervan heb ik uw Kamer op 23 mei jl. geïnformeerd.⁶ Hierin heb ik aangegeven dat het RIVM samen met GGD GHOR NL en de GGD'en gestart zijn met het treffen van de voorbereidingen voor deze campagne en dat deze naar verwachting eind van dit jaar zou starten.

Inmiddels zijn de voorbereidingen in volle gang. In december van dit jaar gaat er een startbijeenkomst plaatsvinden voor de betrokkenen professionals en ketenpartners. Vervolgens zal in januari 2023 de publiekscampagne starten en ontvangt de doelgroep een uitnodigingsbrief. Naar verwachting worden begin volgend jaar de eerste prikken gezet. Deze aanvullende HPV-campagne is voor het einde van 2023 afgerond.

⁴ <https://www.gov.uk/government/publications/single-dose-of-hpv-vaccine-jcvi-interim-advice/jcvi-interim-advice-on-a-one-dose-schedule-for-the-routine-hpv-immunisation-programme>.

⁵ [https://www.who.int/news/item/11-04-2022-one-dose-human-papillomavirus-\(hpv\)-vaccine-offers-solid-protection-against-cervical-cancer](https://www.who.int/news/item/11-04-2022-one-dose-human-papillomavirus-(hpv)-vaccine-offers-solid-protection-against-cervical-cancer).

⁶ Kamerstuk 32 793, nr. 607.

In samenspraak met het RIVM is de doelgroep van deze aanvullende HPV-campagne voor jongvolwassenen vastgesteld, namelijk niet (volledig) gevaccineerde jongvolwassenen uit de geboorte-cohorten 1996 t/m 2003. In de praktijk betekent dit dat jongvolwassenen tussen 19 en 26 jaar worden uitgenodigd voor vaccinatie tegen HPV bij de GGD'en. In enkele gevallen zullen er ook jongvolwassenen tussen zitten, die tegen die tijd 27 jaar zijn. Mensen geboren in 2004 of jonger (c.q. 18 jaar en jonger) vallen buiten de doelgroep van deze aanvullende HPV-campagne. Zij komen ook in aanmerking voor HPV-vaccinatie en worden uitgenodigd om zich te laten vaccineren tegen HPV binnen de inhaalcampagne onder 18 jaar of op het structurele vaccinatiemoment (het jaar dat het kind 10 wordt), bij de JGZ.

Vaccinkeuze

Ook informeer ik via deze brief uw Kamer over de keuzes die zijn gemaakt voor de HPV-vaccinatie in relatie tot andere landen. Dit naar aanleiding van vragen die hierover gesteld zijn tijdens het debat op 7 juni 2022.⁷

Een aanbestedingsprocedure voor een vaccin is een nationale aangelegenheid. Namens de rijksoverheid koopt het RIVM de vaccins in voor het Rijksvaccinatieprogramma via een openbare Europese aanbesteding. Dat betekent dat het RIVM beschrijft aan welke voorwaarden het vaccin moet voldoen. Deze voorwaarden worden gebaseerd op het advies van de Gezondheidsraad. De aanbesteding is daarom destijds ingericht conform het advies van de Gezondheidsraad, gericht op: «preventie van HPV-gerelateerde kanker». Er zijn er drie HPV-vaccins beschikbaar op de markt, al deze vaccins beschermen goed tegen HPV-gerelateerde kanker. Alle drie in Nederland geregistreerde HPV-vaccins konden daarom deelnemen aan de aanbesteding.

In de aanbesteding zijn verschillende criteria meegewogen, waaronder samenstelling, verpakking, leveringsvoorwaarden en prijs. Voor het product met de beste verhouding tussen plus- en minpunten, wordt een contract afgesloten voor 4 jaar. Uit de aanbestedingsprocedure is zodoende het bivalente vaccin (Cervarix®) gekomen. Dit vaccin beschermt goed tegen de twee meest voorkomende HPV-typen, die HPV-gerelateerde kanker veroorzaken. Tevens beschermt het huidige vaccin indirect, door middel van kruisbescherming, ook deels tegen genitale wratten en tegen enkele andere HPV-typen, die kanker kunnen veroorzaken.

De overeenkomst met de huidige aanbieder van het HPV-vaccin loopt tot oktober 2024. Begin 2024 start naar verwachting een nieuwe aanbesteding. Dat is een logisch moment om de vaccinkeuze opnieuw te bekijken. Er is in dit kader ook een motie aangenomen om in de nieuwe aanbesteding bij het RIVM aandacht te vragen voor maximale gezondheidswinst (c.q. het verbreden van de scope) en de mogelijke rol daarbij van polyvalente HPV-vaccins.⁸ Met het RIVM wordt overleg gevoerd over de informatie, die nodig is om meerwaarde van polyvalente vaccins voor maximale gezondheidswinst te kunnen vaststellen, en wat deze zou kunnen betekenen voor de aanbesteding, die begin 2024 van start gaat.

Tot slot

Er is veel gezondheidswinst te halen met HPV-vaccinatie. In bijvoorbeeld Australië komt baarmoederhalskanker al steeds minder voor, mede door

⁷ Hiermee wordt de toezegging van de leden Rudma Heerema (VVD) en Slootweg (CDA) om uw Kamer te informeren over de keuzes die zijn gemaakt rondom het HPV-vaccin afgedaan.

⁸ Kamerstuk 32 793, nr. 625.

vaccinatie tegen HPV.⁹ Dit voorbeeld hoop ik te volgen en onderschrijf daarom ook de doelstelling van het Europees kankerbestrijdingsplan in het kader van HPV-vaccinatie, namelijk het elimineren van baarmoederhalskanker en andere vormen van kanker veroorzaakt door HPV. Het streefpercentage van de WHO voor HPV-vaccinatie (90% op 15-jarige leeftijd in 2030) om baarmoederhalskanker versneld te elimineren, is echter nog niet binnen bereik. Met de lopende inzet en de nog te starten aanvullende HPV-campagne hoop ik dan ook een mooie stap richting deze doelstelling te maken, zodat veel jonge mensen zich laten vaccineren en hiermee beter beschermd zijn tegen baarmoederhalskanker en andere vormen van kanker die door HPV kunnen worden veroorzaakt, zoals kanker aan de penis, anus, en in de mond- en keelholte.¹⁰

Ik informeer uw Kamer bij relevante ontwikkelingen over het verloop van de HPV-campagnes in de volgende brief in het kader van «Vol Vertrouwen in Vaccinaties». Die verschijnt naar verwachting begin 2023.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
M. van Ooijen

⁹ [https://www.thelancet.com/journals/lanpub/article/PIIS2468-2667\(18\)30183-X/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lanpub/article/PIIS2468-2667(18)30183-X/fulltext).

¹⁰ Hiermee wordt de toezegging van het lid Heerema (VVD) over de doelstelling voor de HPV vaccinatiegraad afgedaan.